

1 ป.ศ. 2537

ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ภาวะสุขภาพ บริโภคนิสัย และการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน
กับภาวะอ้วนในเด็กวัยเรียน

THE RELATIONSHIP BETWEEN HEALTH PERCEPTION FOOD HABIT
DAILY ACTIVITY AND OBESITY IN SCHOOL AGE CHILDREN

อภินันทนาการ
จาก
สหพันธ์ภักตภคตล ม. มอตล

เทวี รักษานี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขานโยบายศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2536

ISBN 974-587-872-3

สงวนลิขสิทธิ์

Copyright by Mahidol University

32449

ชื่อวิทยานิพนธ์	ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ภาวะสุขภาพ บริโภคนิสัย และการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันกับภาวะอ้วนในเด็กวัยเรียน
ผู้วิจัย	เทวี รักวานิช
ปริญญา	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (พยาบาลศาสตร์)
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์	พรศรี ศรีอัมภพร วท.บ., ค.ม. สุภาวดี ลิมนานทร วท.บ., M.N. กรรณิการ์ วิจิตรสุนทร ค.บ., วท.ม. จริยาวัตร คมพยัคฆ์ วท.บ., วท.ม., ส.ด.
วันที่สำเร็จการศึกษา	17 พฤษภาคม พ.ศ. 2537

บทคัดย่อ

ในประเทศไทยนั้นปัญหาทางโภชนาการส่วนใหญ่จะได้แก่ปัญหาโภชนาการด้อย แต่ปัจจุบันปัญหาโภชนาการเกินหรือโรคอ้วนก็ทวีจำนวนเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะเด็กวัยเรียนในเขตเมืองภาวะอ้วนมีอิทธิพลมาจากบริโภคนิสัย การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ซึ่งอิทธิพลเหล่านี้มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ภาวะสุขภาพ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ภาวะสุขภาพ บริโภคนิสัย และการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันกับภาวะอ้วนในเด็กวัยเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กวัยเรียนอายุ 8-13 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 400 ราย ประเมินภาวะอ้วน โดยใช้มาตรฐานน้ำหนักต่อส่วนสูงของเด็กไทยวัยเรียนของกองโภชนาการ กระทรวงสาธารณสุข (2530) แบบสัมภาษณ์ข้อมูลส่วนบุคคล การรับรู้ภาวะสุขภาพ บริโภคนิสัย การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันและผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง

วิเคราะห์ข้อมูลโดยคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณและสร้างสมการถดถอย สรุปผลการวิจัยดังนี้

1. การรับรู้ภาวะสุขภาพของเด็กวัยเรียนที่มีภาวะอ้วน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับภาวะอ้วนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ($r = 0.1834$)

2. บริโภคนิสัยและการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของเด็กวัยเรียนที่มีภาวะอ้วน มีความสัมพันธ์กับภาวะอ้วนอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
3. อายุ ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับภาวะอ้วนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ($r = 0.0641$, $r = 0.7121$ ตามลำดับ)
4. อายุ (X_1) การรับรู้ภาวะสุขภาพ (X_2) สามารถร่วมทำนายภาวะอ้วนได้ โดยมีสมการทำนายในรูปคะแนนดิบ ดังนี้

$$Y = 26.649420 + 9.998791X_1 + 0.125544X_2$$

ผลของการวิจัยครั้งนี้ พบว่า อายุ และการรับรู้ภาวะสุขภาพ มีอิทธิพลในการทำนายภาวะอ้วน พยาบาลควรส่งเสริมให้เด็กวัยเรียนและครอบครัว มีการรับรู้ภาวะสุขภาพที่ถูกต้องมากขึ้น โดยเฉพาะการรับรู้ภาวะสุขภาพในด้านต่าง ๆ บริโภคนิสัยที่ดี และการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันที่เหมาะสม เพื่อป้องกันการเกิดภาวะอ้วน

Thesis Title   The Relationship Between Health Perception
                                 Food Habit Daily Activity and Obesity in
                                 School Age Children

Name   Tayvee Rukvanich

Degree   Master of Science (Nursing)

Thesis Supervisory Committee

                                 Pornsri Sriussadaporn B.Sc.,M.Ed.
                                 Supawadee Limpanatorn B.Sc.,M.N.
                                 Kannikar Vichitsukon B.Ed.,M.S.
                                 Jariyawat Kompayak B.Sc.,M.S.,Dr.P.H.

Date of Graduation   17 May B.E. 2537 (1994)

ABSTRACT

Malnutrition is one of the major problems in Thailand; however obesity is gradually increased especially the school age children in Urban area. Obesity has the influence from food habit and daily activity. Each of which has the relationship with the health perception.

The research aims to study the relationship between health perception, food habit, daily activity and obesity in school age children. The samples were 400 children age between 8-13 years old, studying in Bangkok Metropolitan. They were assessed and classified by weight for height of the Thai school age children done by the nutrition department Ministry of Public Health (1987). Interviewed form constructed by the researcher asking about demographic background, health perception, food habit and daily activity. The data were analyzed by using Pearson Product Moment Correlation and Regression. The result were as follows.

1. There was a positive significant relationship between health perception and obesity in the obese school age children at the level of 0.001 ($r = 0.1834$)

2. There was no statistically significant relationship between food habit, daily activity and obesity in the obese school age children at the level of 0.05.

3. There was a positive significant relationship between age, level of education and obesity in the obese school age children at the level of 0.001 ($r = 0.0641$, $r = 0.7121$ respectively).

4. Age (X_1) and health perception (X_2) can predict obesity in the obese school age children by the following regression equations respectively in the raw scores were

$$Y = 26.649420 + 9.998781X_1 + 0.125544X_2$$

The research finding was found that age and health perception can predict obesity. Nurses should therefore promote the school age children and their family to have more understanding of health perception, food habit, and daily activity to prevent obesity.